

בס"ד, עש"ק, לסדר "ויביאו את..." פקודי, תשפ"ד

"מי ישלח את המנות"

שמח וטוב לב הוא התקשר למוקד ההזמנות של חברת "משלוחי מנות למהדריין" הנציג ביקש להמתין רגע הקו.

הנציג הודה ללקוח על הסבלנות, ואמר שאחר התייעצות עם הממונה עליו הוא אינו יכול לבצע את ההזמנה: "מקרה זה מחייב 'שאלת רב', כיון שאתה לא מגביה בעצמך את המאכלים לזכות את החייל, המאכלים לא הפכו להיות שלך, העובדה ששילמת אינה מקנה לך את משלוח המנות כי "מעו"ת אינן קונות", ומה עוד שמדובר בתשלום בכרטיס אשראי שאיננו ממש כסף אלא "מלווה" ואין לך קנין במאכלים וכיצד תתקיים המצוה¹ ? אצלנו 'מהדריין' גם אם נפסיד לקוח!"

הוא פנה לרב החברה – הרב השיב לו שעתה אסור לו להורות הוראה, כיון ששתה "רביעית יין" (עיין עירובין סד. ובדברי רב נחמן שם !)

בצר לו הוא ניסה דרך אחרת, הוא יגש לבית חבריו, יטול משם כמה מצרכי מזון, ויתן אותם כמשלוח מנות², מה יותר פשוט מזה ? הוא החזיק אצלו מפתח של בית חבריו, אולם לפני שנכנס צלצל בפעמון – והנה חבריו הטוב פותח לו את הדלת !

- "לאן נעלמת ?

- "נעלמתי ? פורים הוא יום קבלת התורה מחדש ("הדור קיבלוה") ניתקתי את הפלאפון למדתי כמה שעות..."

- "בזכותך, אף אני למדתי..."

שמחה ואורה לכל בית ישראל !

בבוקר יום פורים 'נעלם' חבריו הטוב ולא ענה לטלפון ולא להודעות שהושארו עבורו. החבר שהכירו היטב הניח שהוא גוייס בהתראה של רגע. הוא סבר שחברו לא הספיק לקיים מצות משלוח מנות ותהיה האם יש לו דרך לזכות את חבריו במצוה.

תחילה על דעתו שהוא יקנה מכספו מאכלים בחנות ובשעה שהוא "מגביה" וקונה את המאכלים, הוא יתכוון לקנות עבור חבריו, ועתה כשהמוצרים הם של החייל המגוייס, והוא יתן אותם כמשלוח מנות בשמו.

הוא ניגש למכולת וסיפר לבעל המכולת את תוכניתו. בעל המכולת "התלהב" ואף הציע הנחה זניחה. אולם לאחר חשיבה, הוא השיב שפעולה זו מחייבת "שאלת רב" – האם ניתן לקיים מצות משלוח מנות כאשר נותן המשלוח לא הוציא כסף מכיסו עבור כך. החבר הלך לרב שהשיב לו שכיון שהמאכלים כבר שייכים לחייל, הדבר אפשרי. אולם עד שהוא חזר למכולת, בעל המכולת כבר סגר את המכולת לקיים את דברי בעל ערוה"ש (תרצ"ו ב'): "וכן בפרקמטיא אין מנהג לאסור מפני שזהו שמחה לו [ט"ז סק"א] ולכן נהגו לישב בחנויות ומ"מ השם אורחותיו ימעט בשיבת החנות בפורים ויש יראי ד' שאין פותחין החנות בפורים..."

עלה בדעתו שהוא יזמין משלוח מנות מוכן אצל אחת מהחברות המספקות שירות זה על ידי תשלום בכרטיס האשראי שלו.

² אכמ"ל מדין זכין מאדם ודין נוחא ליה לאיניש לעשות מצוה בממונו.

¹ עיין צ"א י"ט ס"ז אות ד' לאיסורא כל עוד לא תהיה פועלת הגבהה ע"י בעל החנות עבור משלוח המנות, אולם עיין הליכות שלמה, פורים י"ט י"ד, תשובות והנהגות א' ת"ו – להיתר.